

EŞREF-İ MAHLUKAT

“Var olabilecek en iyiler peygamberler, olabilecek en kötüler ise yalnız beşerler. İçi binbir potansiyelle bezeli mahlukat ya beşer kalacak ya kendini şeref üssüne inşa edecektir.”

Alfabenin varlığı bize birçok şey anlatır. Topluluk ismi olmasıyla tekillikten oldukça uzaktır. “S, u” harf ve seslerini kullanarak karşımızdakine “su”yu da “us” kavramını da aktarabilirsiniz. Ancak aynı harflerle üzgün, aç vb. olduğunuzu söyleyemezsiniz. Bu bağlamda gününüzü, yaşam normalinizi değiştirmeden alfabeden on dokuz harfi atarak, yalnızca on harfi kullanarak geçirmeniz nerdeyse imkânsızdır. Harf sayısını azalttıkça kelime, cümle, anlatı -tümel- oluşturmanız da bir o kadar zor olacaktır.

Yaşam ise bu yönüyle alfabeden farksızdır. Eğer yaşamı alfabeye yaptığınız gibi karmaşık bir yapıdan çıkartıp “s” ve “u” harflerine indirerseniz sonunda her şeyi su istemekle ya da akıldan bahsetmekle açıklamaya çalışırsınız. Yaşam alfabesinden öfke, gurur, aşağılanma, coşku, öz saygı, dehşet, heves gibi maddeye aşkın varlıkları çıkarırsanız elinizde bir beşerden başka bir şey kalmayacaktır.

Beşerin kaynağı olan dünya maddeseldir. Sınırlı, ölçülebilir ve zamanın içerisinde. İnsanın kaynağı ise uhrevidir. Bu durumda var oluşları itibariyle birbirinden farklı yapıları eşit tutmak ve buna göre davranmak beşerden üstün insanın hakkını çalar. Şu anki dünya ise insanı-özneyi- maddeye-nesneye- eşit tutuyor, maddede işleyen kanunun insanda da çalışacağını düşünüyor. Örneğin eğer doğada doğal seçim var ise insanlardan, çoğunluğa nazaran güçsüz olanları da eleyebiliriz. II. Dünya Savaşı’nda yapılan bu uygulama dünya insanının sağduyusuna pek uygun gelmiyor. Ancak şu an içinde yaşadığımız çağdaş İngiliz küresel medeniyeti beşerî insanlığa aciz bırakmakta kararlı ve başarılı görünüyor.

Aynısını dünya nüfusunun yarısını kaplayan kadına da yapıyor. Yeni Çağ din dışı Batı medeniyetinin sanat tablolarında kadın figürü seyirciye bakmaz, etrafı seyrederek; buna karşılık erkek figürler doğrudan seyirciye bakar. Yalnız erkeği muhatap alıp kadını bir nesne olarak var eder. Medeniyetin kökeninde yatan bu fikrin bir yansıması da Amerikan gazetelerinin haber başlıklarında “siyahi” ve “kadın” kelimelerinin birer sıfat olarak kullanılmasıdır. İnsan olan “beyaz erkek”tir. Kadın veya siyahi-ya da Asyalı- olmak, doğrudan insan kelimesine tekabül etmez.

Şimdilerde ise dört bir yandan verilen, içinde en az birkaç tane “özgürlük, dilediğin gibi...” kavramlarını içeren makyaj, giyim reklamları sinsice “Daha güzel görün, daha farklı ol, seni bu hâlinle istemiyoruz!” mesajları veriyor. Çağdaş İngiliz-Yahudi medeniyeti erkeklere seyretme-özne olma- hakkını tanıırken kadınlara kendi seyredilişlerini seyrettiriyor. Geçenlerde tamamen

kadınlardan oluşan bir ortamda, bir kadının dürüstlüğünü övmek için kullanılan ve yine bir kadının ağzından duyduğum “...erkek gibi konuştu!” cümlesi ise yine bizim bu küresellikten kaçamadığımızı gösteriyor. Eğer bir kalenin bir yarısını yıkarsanız diğer yarısı da yıkılmaya mahkûm olur. Şimdilerde insanlığın yarısı yıkılıyor, yıkılıyoruz.

“Şimdiler, şimdiler” diyorum. Bilemem, gelecekte neler olacak. Tek bildiğim hakkını vermemiz gerektiğidir. İnsana insan olmanın, şeref üstüne yaratılmanın hakkını vermek... Peki, nasıl vereceğiz bu hakkı? Yaşam demiştim, alfabeye benzer. Eğer su istiyorsanız aklınızda ya da tozlu defterler arasında su kelimesinin yazması bir anlam ifade etmez, su istediğinizi dile getirmeniz gerekir. Aynısı bilgi için de geçerlidir. İyiliği düşünüyorsan iyilik yapmanız gerekir çünkü ilim, amel yoksa bir anlam ifade etmez. Şerefli yaratılmak bir bilgidir ancak bunun gerçek olması için şerefli olmak gerekir. Ve bardak dolmadan taşmayacağından önce kendine karşı şerefli olmak gerekir. Bir yanlış işleme iradesinde bulunurken kendi şah damarından haya etmek...

Belki de beşer bir eli şah damarında bir eli kalemde olduğunda insan olur.

Elifnaz ÜNAL